

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 620/2025-53

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], a **maloletých sťažovateľiek** [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], obe [REDAKOVANÉ], zastúpených zákonným zástupcom JUDr. Ing. Petrom Prazňákom, spoločne právne zastúpených Advokátska kancelária Mgr. Gabriela Nováková s. r. o., Nemesszegská 6575/35, Dunajská Streda, proti postupu Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/35/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručanou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. septembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a maloleté sťažovateľky aj porušenia svojho práva podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/35/2022 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Navrhujú tiež prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznať každému z nich samostatne finančné zadostučinenie 15 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu rozsiahlej ústavnej sťažnosti (34 strán) a jej rovnako rozsiahlych príloh, ako i z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že predmetom napadnutého konania je úprava práv a povinností k maloletým deťom (maloletým sťažovateľkám 2 a 3), ktorú inicioval ich otec podaním návrhu na okresnom súde 24. februára 2022, súčasťou ktorého bol aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s cieľom upraviť styk otca s maloletými dcérami do právoplatného skončenia veci. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľa v podstatnej časti uvádzajú, že okresný súd uznesením sp. zn. 8P/35/2022 zo 16. marca 2022 návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietol. Otec maloletých detí (ďalej aj „sťažovateľ 1“) následne 19. júla 2022 adresoval konajúcemu súdu písomné podanie, v ktorom opísal skutočnosti a predložil dôkazy, zároveň navrhol vykonať v napadnutom konaní znalecké dokazovanie. Návrhom z 15. augusta 2022 sa otec maloletých detí opakovane domáhal, aby okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zaviaže matku povinnosťou informovať otca o všetkých plánovaných návštevách lekárov, psychologov minimálne tri dni vopred pred plánovaným vyšetrením detí. Okresný súd uznesením sp. zn. 8P/35/2022 z 19. septembra 2022 nariadil matke povinnosť informovať otca v zmysle podaného návrhu. Krajský súd uznesením sp. zn. 20CoP/164/2022 zo 7. decembra 2022 odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Krajský súd poukázal na to, že vzhľadom na správanie otca a vedené trestné konanie proti jeho osobe by z jeho strany mohlo dôjsť k narúšaniu priebehu lekárskeho vyšetrení u maloletých detí, a tiež na správu Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie z 3. marca 2022, podľa ktorej sa neodporúča styk otca s maloletými deťmi do času, kým sa podozrenie z domáceho násillia nevyjasní. Uznesenie krajského súdu bolo aj predmetom ústavného prieskumu v konaní sp. zn. III. ÚS 168/2023, pričom ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa 1 uznesením č. k. III. ÚS 168/2023-13 z 29. marca 2023 odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Rovnako bola odmietnutá ústavná sťažnosť matky [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu okresného č. k. 8P/35/2022-688 z 8. novembra 2023 o uložení poriadkovej pokuty za nesplnenie povinnosti spolupracovať so znalcom (uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 119/2024-14 z 28. februára 2024, pozn.)

3. Okresný súd 25. augusta 2022 uskutočnil pojednávanie, na ktorom bola doručená správa kolízneho opatrovníka s pripojenou audionahrávkou, ktorej obsahom bol pohovor s maloletou sťažovateľkou [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka 2“). Nahrávka nebola sťažovateľovi sprístupnená, keďže sťažovateľka 2 si uvedené neželala, bola však sprístupnená matke maloletých detí, čo je podľa sťažovateľa 1 v rozpore s jeho právom na spravodlivý proces. Na ďalšom pojednávaní 12. októbra 2022 boli vypočutí obaja rodičia maloletých detí. Pojednávanie z 24. januára 2023 okresný súd odročil na neurčito na účel nariadenia znaleckého dokazovania. Účastníci konania zaslali konajúcemu súdu otázky na znalca (sťažovateľ 1 podaním zo 6. februára 2023, matka maloletých detí podaním z 8. februára 2023), následne okresný súd uznesením z 26. apríla 2023 pribral do konania znaleckú organizáciu Experti forenznej psychológie s.r.o., ktorá vypracovala znalecký posudok č. 52/2023. Na tomto mieste sťažovateľa zdôrazňujú, že otec sa znaleckého dokazovania zúčastnil, matka maloletých detí tak však neurobila do dnešného dňa, pričom svoju neúčast počas viac ako 2 a pol roka ospravedlňuje lekárske správy, ktoré preukazujú jej posttraumatickú stresovú poruchu. Tiež nebola zo strany matky zabezpečená na znaleckom dokazovaní účasť maloletých detí s poukazom na posttraumatickú poruchu, ktorá sa prejavila u sťažovateľky 2.

4. Sťažovatelia ďalej obsahlo opisujú správanie matky vo vzťahu k účasti na lekárskech vyšetreniach maloletých sťažovateľiek, ktoré boli zamerané z veľkej časti na kriminalizáciu osoby otca s ohľadom na prebiehajúce trestné konanie (trestné oznámenie bolo podané matkou maloletých detí 15. januára 2022 pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby, OR PZ Malacky ČVS: ORP-33/1-VYS-MA-2022, pozn.). Predkladajú ústavnému súdu vyjadrenia k osobám klinických psychológov priamo či nepriamo participujúcich v napadnutom konaní, vyjadrujú sa k ich odbornej spôsobilosti a kvalifikácii, ktorá podmieňuje kvalitatívnu úroveň vypracovaného znaleckého posudku (predloženého k osobe matky v trestnom konaní) či poskytovanej terapie maloletým deťom.

5. Vo vzťahu k prietahovému postupu okresného súdu sťažovatelia zdôrazňujú, že tento nie je schopný zabezpečiť účasť maloletých sťažovateľiek na znaleckom dokazovaní, a to aj napriek tomu, že o to sťažovateľ 1 opakovane žiadal písomne (podania z 1. marca 2024, 17. septembra 2024, 10. februára 2025, 15. februára 2025) a osobne na pojednávaní. Uvádzajú, že okresný súd v rámci nariadeného znaleckého dokazovania uznesením č. k. 8P/35/2022-688 z 8. novembra 2023 uložil matke maloletých detí poriadkovú pokutu 250 eur, čo bol však jediný úkon smerujúci k zabezpečeniu splnenia povinnosti (citujúc § 101 – § 102 Civilného sporového poriadku o možnostiach predvedenia súdom a výške poriadkovej pokuty, pozn.). Bez náležitého znaleckého dokazovania nie je možné dospieť k ukončeniu vedeného súdneho konania, resp. hrozí, že rozhodnutie súdu bude založené len na subjektívnych tvrdeniach a nedostatočne zohľadní potreby a práva detí na stabilnú a vyváženú starostlivosť oboch rodičov, čo v konečnom dôsledku môže viesť k vráteniu veci odvolacím súdom na nové konanie a rozhodnutie, a tým k neprimeranému oddialeniu nastolenia právnej istoty sťažovateľov.

6. Sťažovateľ 1 podal 17. septembra 2024 zmenu návrhu na úpravu práv a povinností k maloletým deťom, ktorým požiadal o ich zverenie do jeho osobnej starostlivosti. Sťažovatelia ďalej poukazujú na ostatne realizované pojednávania (12. februára 2025, 1. apríla 2025, 3. júna 2025), na ktorých došlo k výsluchu znalcov, klinických psychológov, lekárov, príbuznej matky maloletých detí. Zdôrazňujú neefektívne a nekoncepčné vedenie napadnutého konania, v ktorom okresný súd svojím postupom spôsobil, že dosiaľ nie je zistený skutkový stav veci potrebný pre rozhodnutie súdu a počas 44 mesiacov dochádza k absolútnej eliminácii otca od maloletých detí.

7. K trestnému konaniu vedenému proti sťažovateľovi 1 sťažovatelia uvádzajú, že toto bolo uznesením vyšetrovateľa ČVS: ORP-33/1-VYS-MA-2022 z 18. júna 2024 ukončené a vec bola postúpená na priestupkové konanie. Matka maloletých detí podala proti predmetnému uzneseniu sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky č. k. 1Pv 62/22/1106-65 z 24. augusta 2024 zamietnutá.

8. Opisujúc ďalej priebeh napadnutého konania, sťažovatelia uvádzajú, že konajúci súd pristúpil k nariadeniu neodkladného opatrenia umožňujúceho styk otca s maloletými deťmi (uznesenie sp. zn. 8P/35/2022 z 12. júna 2024 sa stalo vykonateľným 29. júna 2024, pozn.), ako aj k rozhodnutiu o nariadení výchovného opatrenia (rozsudkom sp. zn. 8P/169/2022 z 24. októbra 2023 súd uložil maloletým deťom [REDAKOVANÉ] a ich rodičom výchovné opatrenie vo forme psychologického poradenstva v rozsahu 60 hodín. Keďže sa styk otca s maloletými deťmi na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia ani raz nerealizoval, sťažovateľ podal 19. júla 2024 návrh na výkon rozhodnutia (tzv. personálna exekúcia), o ktorom okresný súd koná

pod sp. zn. 21Em/5/2024 a ktorý bol nariadený až po podaní sťažnosti na postup súdu zo strany otca.

9. Sťažovatelia opakovane poukazujú na preferenčný prístup okresného súdu k matke maloletých detí v rámci vedeného súdneho konania a tiež na to, že pred súdom prvej inštancie sa objavili skutočnosti, ktoré mohli napĺňať skutkové podstaty viacerých trestných činov. Z toho dôvodu sťažovateľ 1 podal trestné oznámenia príslušným orgánom činným v trestnom konaní (ide o podozrenie zo spáchania trestného činu marenia spravodlivosti, neoprávneného podnikania, falšovania a pozmeňovania zdravotnej dokumentácie a podobne, pozn.). V predmetných trestných konaniach bola matka maloletých detí vypočutá ako svedok. Okresný súd si od orgánov činných v trestnom konaní vyžiadal všetky podania otca a zápisnice z výsluchu, čo sťažovatelia vnímajú ako účelový postup, ktorý nesúvisí s poručenskou agendou vedenou okresným súdom (keďže ide o eventuálne trestné konanie osôb – svedkov – v napadnutom konaní, proti ktorým ešte nebolo začaté trestné stíhanie, pozn.). Sťažovateľ 1 požiadal o znepristupnenie trestného spisu. Urgentné konanie okresného súdu je pre sťažovateľov zarážajúce, keďže v napadnutom konaní pri ochrane práv maloletých sťažovateľiek nikdy tak promptne nepostupoval.

II.

Argumentácia sťažovateľov

10. K porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je podstatou námietok tvrdenie sťažovateľov, že postup okresného súdu je poznačený zbytočnými priet'ahmi, ktoré spočívajú tak v nečinnosti, ako aj neefektívnej činnosti súdu. Okresný súd zatiaľ nevykonal žiadne relevantné dokazovanie, ktoré by smerovalo k meritórnemu rozhodnutiu, nevysporiadal sa ani s pasivitou matky tak, aby bola naplnená požiadavka na urýchlené rozhodnutie veci (s prihliadnutím na povahu konania, pozn.). K právnej a faktickej zložitosti sťažovateľa uvádzajú, že predmet napadnutého konania tvorí pomerne štandardnú a početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, sťažovateľ 1 k dĺžke konania neprispel, naopak, vystupuje v ňom aktívne. Postup okresného súdu resp. jeho nekonanie, ako aj neefektívne a nekonceptné postupy sú v priamom rozpore s najlepším záujmom maloletých detí.

11. K porušeniu práv podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru sťažovateľ 1 zdôrazňuje, že od 15. januára 2022 nemal s maloletými deťmi umožnený žiaden styk (so sťažovateľkou 3 mu bol umožnený jeden styk v trvaní 1 hodiny, pozn.). Nečinnosťou okresného súdu, ale hlavne jeho neefektívnym postupom dochádza k narušeniu citového vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi. Otec sa nemôže domôcť riadneho zistenia skutkového stavu a právoplatného rozhodnutia vo veci samej, ktorým žiada o zverenie maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti (ktorého návrh podal v priebehu napadnutého konania), jeho postavenie sa každým dňom zhoršuje a obnova vzťahu s maloletými deťmi je v súvislosti s plynulým časom podstatne sťažená.

12. K porušeniu práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa sťažovatelia poukazujú na to, že otec nemá umožnený styk s maloletými deťmi. To znamená, že mu je v praxi znemožnené vykonávať jeho rodičovské práva a povinnosti a na druhej strane tento stav predstavuje závažné porušenie práva detí na starostlivosť oboch rodičov. Okresný súd svojím postupom v praxi tento stav toleruje, nadržíava matke, na ktorú žiadnym spôsobom neapeluje, čím dochádza k nerovnováhe v rodičovských právach. Podľa sťažovateľov je preto nevyhnutné

zabezpečiť okamžité umožnenie styku otca s maloletými deťmi a vytvoriť také opatrenia, ktoré mu umožnia skutočne vykonávať rodičovskú starostlivosť. Dlhodobé zanedbávanie tohto práva predstavuje nielen porušenie ústavnej garancie rodičovskej výchovy, ale aj vážne ohrozenie psychického a emočného vývinu detí, čím sa priamo dotýka ich základných práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde za vhodné požiadať okresný súd o vyjadrenie sa k jej obsahu. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 2222/25 z 25. septembra 2025 podrobne uviedol procesné úkony realizované v napadnutom konaní, poukazujúc pritom najmä na procesnú zložitosť prípadu, kde obe strany produkujú extrémne množstvo dôkazov a vyjadrení, viaceré z nich súdu predložili aj niekoľkokrát a súdny spis má už v tomto momente viac ako 1 900 strán. V konaní bolo navyše predložených niekoľko vzájomne si odporujúcich lekárskejších správ, odborných vyjadrení a posudkov, ako aj znaleckých posudkov a vyjadrení k nim. Tieto pritom majú preukazovať zdravotný a psychický stav (a jeho príčiny) ako u sťažovateľa 1 a u matky, tak i u maloletých detí, a tieto otázky sú absolútne kľúčové nielen pre meritórne rozhodnutie, ale i pre priebežne prijímané rozhodnutia súdu o vedení konania a vykonávaní dokazovania. Súd je, samozrejme, schopný sa vysporiadať aj s veľkým množstvom vzájomne si odporujúcich dôkazov, avšak ich zodpovedné posúdenie si prirodzene vyžiada dlhší čas, pokiaľ chce súd preukazované otázky posúdiť riadne a s ohľadom na najlepší záujem detí. V tomto prípade ide o dve maloleté deti, kde jeden rodič – matka – preukazuje zdravotné postihnutie detí (psychiatrickú diagnózu vyžadujúcu osobitný prístup k deťom), druhý rodič – otec – diagnózu popiera a súd sa musí vysporiadať s predloženými listinnými dôkazmi a konfrontovať ich s osobami – odborníkmi, ktoré jednotlivé listiny vyhotovili a dali k dispozícii príslušnému účastníkovi. V konaní bolo nariadené aj znalecké dokazovanie, avšak toto matka zmarila.

14.1. Pokiaľ ide o napadnuté konanie, je potrebné zohľadniť, že súbežne s ním prebiehajú na okresnom súde iné konania týkajúce sa totožných maloletých detí, poručenské veci sú pritom špecifické tým, že nie je možné ich posudzovať izolovane v rámci jednotlivých návrhov či *ex officio*. V zmysle zásady jediného poručenského sudcu na všetky konania, ktoré sa týkajú toho istého maloletého až do dovŕšenia jeho plnoletosti (s cieľom zefektívniť rozhodovanie v poručenských veciach, pretože sudca, ktorý už raz vo veci rozhodol, je už oboznámený s rodinnými pomermi, pozná aj predchádzajúce súvislosti, rodinu a môže vec posúdiť v širších súvislostiach), vo veci maloletých sťažovateľiek konala a rozhodovala zákonná sudkyňa v ďalších konaniach vedených pod sp. zn. 8P/169/2022 – o nariadenie výchovného opatrenia, sp. zn. 8P/69/2023 a sp. zn. 8P/124/2024 – o nahradenie súhlasu otca so školou u sťažovateľky 2, sp. zn. 8P/108/2023

– o nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu styku otca s maloletými deťmi, sp. zn. 1Em/11/2023 – o výkon rozhodnutia, sp. zn. 8P/60/2024 – o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu styku otca s maloletými deťmi (spojené a rozhodnuté v napadnutom konaní, pozn.), sp. zn. P/99/2024 – o návrhu otca na vydanie neodkladného opatrenia na uloženie informačnej povinnosti matke (spojené a rozhodnuté v napadnutom konaní), sp. zn. 21Em/5/2024 – o návrhu otca na výkon rozhodnutia.

14.2. K správaní sťažovateľov okresný súd poukázal na obsah spisu, z ktorého je zjavné, že sa súd aj pričinením samého sťažovateľa 1 (ale samozrejme tiež v dôsledku aktivity matky a jej právneho zástupcu) musí vysporiadať s vysokým množstvom listinných dôkazov a vyjadrení, ktorí opakovane, aj napriek upozorneniu sudcu, „zahlcujú“ spis opakovaným zasielaním listín, ktoré už raz do spisu založili, resp. ktoré im zaslal na oboznámenie sám súd, zasielajú súdu jeho vlastné rozhodnutia vo veci a spis tak zneprehľadňujú (spis má v súčasnosti 1 916 strán). Zákonná sudkyňa preto opakovane musí robiť rešerš spisu a selektovať doložené listinné dôkazy. Pokiaľ tak právni zástupcovia účastníkov nerobia úmyselne, tak ich konanie je minimálne nesústreďené. Za dôležité považuje poukázať tiež na skutočnosť, že po značnú časť napadnutého konania sa objavoval naratív o podozreniach z týrania matky a maloletej sťažovateľky 2 zo strany sťažovateľa 1, ktorý podporovali nielen vedené trestné konanie vo veci takého podozrenia (kde bolo zo strany Krajskej prokuratúry v Bratislave opakovane orgánmi činnými v trestnom konaní uložené opätovne začať trestné stíhanie po právoplatnom postúpení veci na prejednanie priestupku) a matkou predkladané listinné dôkazy, ale i vydané právoplatné uznesenie o vykázaní sťažovateľa 1 zo spoločného obydli. Pri všetkej úcte k princípu prezumpcie nevinny nemôže poručenský sudca vo všeobecnosti takéto podozrenia nechať bez povšimnutia či brať na ľahkú váhu a jeho informácia o súbežne vedenom trestnom konaní vo veci takého závažného podozrenia musí prirodzene nájsť svoj odraz v ním vedenom poručenskom konaní o úpravu styku s dotknutým dieťaťom, a to tiež v kontexte tvrdených psychiatrických diagnóz maloletých detí.

14.3. K postupu súdu sa vyjadrila aj zákonná sudkyňa, ktorá identifikovala obdobie s oneskorením pri vydaní uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania medzi pojednávaním 24. januára 2022 a uznesením o nariadení znaleckého dokazovania z 26. apríla 2022, čo bolo spôsobené jej hospitalizáciou a absolvovaním náročnej operácie nasledovanej individuálnymi rehabilitáciami, kde sudkyňa aj čerpala dlhšiu práceneschopnosť. Ďalším sudkyňou identifikovaným dlhším obdobím bola doba, keď bol spis u znalca (30. máj 2023 – 19. marec 2024), avšak aj v tomto období súd vydával vo veciach rovnakých účastníkov rozhodnutia (uloženie poriadkovej pokuty, neodkladné opatrenie), a to aj pod novým číslom konania (sp. zn. 8P/108/2023), resp. vykonával dokazovanie s tým, že všetky písomnosti boli zakladané do náhradného obalu. Zároveň v tomto období súd so znalcom komunikoval telefonicky a koordinoval s ním postup, keďže nariadené znalecké dokazovanie matka marila nedostavením sa na termín znalkyne. Okrem toho súd v rámci konania sp. zn. 8P/169/2022 nariadil rodičom a maloletým deťom výchovné opatrenie, ktorého výsledok je podstatný pre rozhodnutie v posudzovanej veci. Súd tu základné konanie sp. zn. 8P/35/2022 nechcel prerušovať a zvolil cestu súbežného vykonávania ďalších dôkazov tak, aby konanie zbytočne počas realizácie výchovného opatrenia „nestálo“. Záverečná správa z realizácie výchovného opatrenia pritom bola doručená až v auguste 2025.

14.4. Zákonná sudkyňa tiež uviedla, že sa zaoberá všetkými návrhmi právnych zástupcov rodičov na vykonanie dokazovania, a to že navrhnutý dôkaz nevykoná hneď, neznamená, že je naklonená druhej strane. Sú pre ňu nepochopiteľné úvahy právnej zástupkyne sťažovateľa o tom, ako sudkyňa

na jednotlivé dôkazy nazerá a akú im prikladá váhu, keďže sa k týmto otázkam sudkyňa na žiadnom pojednávaní nevyjadřila, naopak, účastníkom prízvukovala, že svoje názory na jednotlivé dôkazy a konanie rodičov vyjadří v rozhodnutí vo veci samej. Postup dokazovania vždy objaňuje účastníkom konania tak, aby vedeli, aké dôkazy súd vo veci vykoná; všetky listinné dôkazy, ktoré súd zabezpečí do spisu, sú priebežne zasielané účastníkom tak, aby sa s nimi mohli dôkladne oboznámiť.

14.5. Okresný súd ďalej uviedol, že zákonná sudkyňa zvolila v súlade s jej právnym názorom postup, ktorý považuje za najvhodnejší z hľadiska ochrany práv maloletých detí. Z moci úradnej pritom okrem stranami navrhovaných dôkazov sama obstaráva v potrebnom rozsahu listiny zo spisov súbežne vedených trestných či administratívnych konaní, ako aj súvisiacich súdnych konaní na tunajšom súde. Správnosť zvoleného postupu hodnotia nadriadené súdy, ktoré v posudzovanom prípade vždy promptne rozhodli o podanom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Zákonná sudkyňa ako odborne mimoriadne zdatná a veľmi skúsená poručenská sudkyňa vedie všetky konania, majú na zreteli primárne záujem maloletých detí ako subjektov vyžadujúcich tú najvyššiu mieru ochrany.

14.6. Sťažovateľmi tvrdená nečinnosť súdu prvého stupňa tak nezodpovedá obsahu spisu. Súd je po celú dobu činný, s účastníkmi konania komunikuje, len v tomto konaní rozhodol o štyroch návrhoch sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, z ktorých v dvoch prípadoch rozhodol aj nadriadený súd o podanom odvolaní. V súvisiacich konaniach vykonal taktiež niekoľko pojednávaní a vydal viaceré meritórne rozhodnutia. Súd tiež vykonáva, vzhľadom na protichodné tvrdenia účastníkov a nimi predložené vzájomne si odporujúce lekárske/psychologické správy, odborné vyjadrenia a znalecké posudky, vo veci rozsiahle dokazovanie a pravidelne vec pojednáva, a to i nad rámec svojich pridelených pojednávacích dní. Konanie tak prebieha bez akýchkoľvek prietáhov, ktoré by neboli odôvodnené procesnou i faktickou zložitou posudzovanej veci.

14.7. V konaní neboli spôsobené ústavne relevantné prietahy, súd konal promptne, hospodárne a plynule s tým, že si riadne plnil všetky právnymi predpismi uložené povinnosti. K uplatnenej výške finančného zadosťučinenia okresný súd uviedol, že, vezmúc objektívne do úvahy všetky okolnosti na strane sťažovateľov a súdu, ako aj povahu prejednávanej veci, nie je možné vo vzťahu k sťažovateľom dospieť k záveru o extrémnej dĺžke konania, ktorá by odôvodňovala vyšší stupeň ochrany porušeného práva sťažovateľov. Na záver požiadal ústavný súd, aby pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľov prihliadol na už popísané okolnosti posudzovanej veci, ako aj na postup jednotlivých subjektov zúčastnených na konaní.

15. Vo veci sa vyjadřila aj matka maloletých sťažovateľov, ktorá, rozsiahlo opisujúc skutkový stav veci a vyjadřujúc sa aj k znaleckému dokazovaniu, s tvrdením sťažovateľa 1 nesúhlasila.

16. Ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné doručovať vyjadrenia okresného súdu ani matky na repliku sťažovateľom, pretože toto neovplyvnilo v podstatnom rozsahu jeho rozhodnutie a priebeh konania je sťažovateľom dostatočne známy.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

17. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

19. Ústavný súd zohľadňuje aj rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP, podľa ktorej prípady týkajúce sa starostlivosti o deti je nevyhnutne potrebné prejednávať vo všetkej rýchlosti a prietahy v niektorej fáze konania je možné tolerovať len za podmienky, že celková doba konania nebude neprimeraná (rozsudok ESLP vo veci Nuutinen proti Fínsku, č. 32842/96). Konania týkajúce sa rodičovských práv a maloletých detí sú v zmysle judikatúry ESLP radené do skupiny prioritných konaní vyžadujúcich si výnimočnú rýchlosť konania.

20. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, napadnuté konanie nevykazuje prvky právnej zložitosti, jeho predmet tvorí početnú skladbu poručenskej agendy všeobecných súdov. Skutková a procesná náročnosť veci, na ktorú upozornil aj okresný súd, je daná najmä početnými návrhmi oboch účastníkov na vykonanie dokazovania, predkladanie listinných dôkazov, obsahnosť písomných podaní, a tým aj stále zväčšujúci sa obsah spisového materiálu. Ústavný súd, berúc do úvahy predmet napadnutého konania a zvýšenú skutkovú zložitosť veci, sťažovateľmi indikovanú nečinnosť či neefektívnu činnosť v postupe okresného súdu nevzhliadol. Prehľad procesných úkonov poskytnutý okresným súdom podal ústavnému súdu dostatočný obraz o priebehu napadnutého konania, v ktorom vec bola priebežne prejednávaná na pojednávaniach nariadených vždy v primeraných časových intervaloch. V roku 2025 boli okresným súdom uskutočnené zatiaľ štyri pojednávania, a to aj napriek žiadostiam sťažovateľa 1 a následne i matky maloletých detí o odročenie nariadených pojednávanií, ktoré súd pre naliehavú potrebu vypočutia volaných svedkov neakceptoval (čo účastníkom konania oznámil) a pojednávania vykonal (12. februára 2025, 1. apríla 2025, 3. júna 2025, 17. septembra 2025). Aktuálne je vo veci nariadené pojednávanie na 5. november 2025, na ktorom má súd v úmysle vypočuť ustanovenú znalkyňu PhDr. Fortis – Znalecká organizácia Experti forenznej psychológie, s.r.o. Hodnotiac správanie sťažovateľa 1, možno konštatovať, že jeho „aktivita“ (a to nielen procesného charakteru) výrazným spôsobom ovplyvnila postup konajúceho súdu, ktorý sa vo veci snaží konať plynule. S tým sa musel konajúci súd procesne vysporiadať, čo celkom pochopiteľne muselo predĺžiť dĺžku napadnutého konania. Ústavný súd tu nespochybňuje možnosť sťažovateľa využívať procesné prostriedky, ktoré mu právny poriadok štátu poskytuje, avšak s touto možnosťou je previazaný následok vo forme

predĺženia konania. Chápe mimoriadny význam výsledku súdneho konania pre sťažovateľa 1, avšak tomu musí byť tiež zrejmé, že plynulosť konania a rozhodovania súdu len ťažko urýchlí početnosťou a obsiahlosťou svojich písomných podaní (predkladaných aj opakovane) vznesenými námietkami a podaním trestných oznámení na osoby svedkov či matku maloletých detí.

21. Ústavný súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o základnom práve na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nie je pre neho referenčným rámcom len časový údaj (44 mesiacov od podania návrhu), ale súhrn okolností konkrétneho prípadu, ktoré sú hodnotené v rámci troch základných kritérií: zložitosť veci, konanie účastníka konania a konanie relevantných štátnych orgánov (m. m. IV. ÚS 166/2022). Preto aj keby ústavný súd vo väčšine iných prípadov považoval dĺžku napadnutého súdneho konania za neakceptovateľnú, v tomto konkrétnom prípade s ohľadom na už uvedené okolnosti tomu tak nebolo. Z uvedeného dôvodu odmietol v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľov podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

22. Podľa čl. 4 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) je rešpektovanie najlepšieho záujmu dieťaťa základnou procesnou zásadou, v zmysle ktorého ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme, a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa uplatňuje zásada materiálnej pravdy a súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí (čl. 6 CMP). Povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci (vyšetrovací princíp) však nie je možné naplniť bez súčinnosti účastníkov konania. Námietka sťažovateľov prezentovaná v ich ústavnej sťažnosti o nečinnosti súdu a absencii právoplatného skončenia napadnutého konania s prihliadnutím na konanie a rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa 1 v iných poručenských konaniach týkajúcich sa maloletých sťažovateľiek (k tomu bližšie body 5 a 8 odôvodnenia tohto uznesenia) vyznieva viac než zarážajúco. V tomto kontexte ústavný súd zdôrazňuje, že v prípade napadnutého konania primárne nejde len o rýchle právoplatné skončenie veci, ale predovšetkým o to, aby konajúci súd postupoval tak, aby sa vzťah rodiča s maloletými deťmi realizoval v súlade s ich záujmami. Z obsahu predloženej chronológie procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní a iných naň nadväzujúcich konaniach iniciovaných v prevažnej miere sťažovateľom 1 existenciu zbytočných prietáhov v postupe okresného súdu nateraz nevhliadol.

23. Ústavný súd na tomto mieste považuje za potrebné zdôrazniť, že ideálnym modelom pre maloleté dieťa je spoločné harmonické spolužitie s oboma rodičmi a iné usporiadanie rodinného života je pre dieťa vždy kompromisom. Pokiaľ nie je možné dosiahnuť tento ideálny model starostlivosti o maloleté dieťa, sú to práve rodičia, ktorí svoje dieťa poznajú najlepšie a, zohľadňujúc konkrétne vnútorné potreby maloletého, dospejú k dohode o jeho starostlivosti. Až v prípade, keď rodičia v tejto časti svojej rodičovskej zodpovednosti zlyhajú a dohodu nie sú schopní uzavrieť, je na všeobecnom súde, aby rozhodol. A hoci tak konajúci súd urobí s najvyššou mierou odbornej starostlivosti a v súlade s čo najlepším záujmom maloletých detí, súdne rozhodnutie je vždy kvalifikovaným kompromisom, ktoré je možné s istotou označiť za lepšie riešenie, než je dohoda rodičov iba v krajných prípadoch (k tomu napr. aj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1777/25 zo 17. júla 2025).

24. Ústavný súd je toho názoru, že prioritným záujmom oboch rodičov by mala byť urýchlená náprava nežiaduceho stavu, ktorým je najmä aktuálny psychický stav sťažovateľiek 2 a 3. Z obsahu súdneho spisu považuje za preukázané, že v dôsledku správania oboch rodičov maloleté deti vykazujú výraznú nepohodu, najmä u maloletej sťažovateľky 2 sú diagnostikované rôzne psychické poruchy, ktorých existenciu sťažovateľ 1 popiera. Citlivosť konania vyžaduje osobitnú pozornosť konajúceho súdu a iných štátnych inštitúcií, ale hlavne aj vzájomnú interakciu všetkých účastníkov konania. Je zjavné, že sťažovateľ 1 i matka maloletých detí sa usilujú o „prevahu“ nad druhým rodičom, musia si však uvedomiť, že v konaní o úpravu práv a povinností k maloletých deťom niet žiadnych víťazov, ale len porazených – najmä detí.

25. Pokiaľ ide o spôsob vedenia súdneho konania okresným súdom, je pochopiteľné, že vzhľadom na trestné stíhanie sťažovateľa 1 (ktoré bolo opätovne obnovené, pozn.) a povahu trestného skutku (týranie blízkej a zverenej osoby) pristupuje k úprave styku otca s maloletými deťmi mimoriadne opatrne a vyhodnocuje predložené tvrdenia účastníkov a vykonané dôkazy v čo najširšom kontexte. Okresný súd má bezprostredný kontakt s účastníkmi konania a znalosti rodinnej situácie a musí postupovať so zreteľom na skutočnosť, že plynutím času sa stupňuje odcudzenie a odmietanie osoby otca maloletými deťmi, čo v konečnom dôsledku môže viesť k trvalému až absolútnemu pretrhnutiu ich vzájomných citových väzieb. Nemožno opomenúť, že v početných konaniach týkajúcich sa maloletých detí (k tomu bližšie bod 14.1. odôvodnenia tohto uznesenia) okresný súd priebežne konal a rozhodoval o podaných návrhoch, pričom výsledky týchto konaní možno považovať za akési „čiasťkové rozhodnutia“, ktoré smerovali k dočasnej úprave práv a povinností sťažovateľa 1 k maloletých deťom.

26. V konkrétnej prejednávanej veci sú obaja rodičia maloletých detí právne zastúpení advokátmi, čo vytvára objektívny predpoklad na to, aby konajúci súd nebol zaťažovaný účelovým správaním účastníkov a podaniami bez právnej či skutkovej relevancie. To platí najmä pre sťažovateľa 1 a jeho námietky vznesené v súdnom konaní, v trestných konaniach iniciovaných proti osobám vystupujúcim v pozícii svedkov v napadnutom konaní (primárne na strane matky maloletých detí, pozn.) či v samotnej ústavnej sťažnosti. Ústavná sťažnosť je pritom koncipovaná formou detailného opisu priebehu napadnutého konania uvedením obsahu návrhov a dôkazov vykonaných na pojednávaníach či predostretím subjektívneho vyjadrenia a hodnotiaceho úsudku k jednotlivým osobám znalcov, lekárov a psychológov i samotnej zákonnej sudkyne s dôrazom na jej jednostranne protektívny prístup k matke maloletých detí.

27. Sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti prezentujú výrazne subjektívne vnímanie a hodnotenie jednotlivých osôb priamo či nepriamo zúčastnených napadnutého konania, čo je z pohľadu posúdenia opodstatnenosti ústavnej sťažnosti a rozhodovania ústavného súdu irelevantné. Argumentácia sťažovateľov je zameraná na hodnotenie postupu všeobecného súdu pri rozhodovaní v poručenskej agende a kvalitu vedenia súdneho konania vo fáze predchádzajúcej meritórnemu rozhodnutiu. Inými slovami, sťažovatelia na jednej strane namietajú nečinnosť a prietahový postup okresného súdu, na strane druhej však nosná časť ich argumentácie smeruje k „odhaleniu“ chybného postupu súdu (najmä pri vykonávaní dokazovania) a nesprávosti vedenia súdneho konania. Je pritom zrejmé, že, prihliadajúc na označenie základných práv sťažovateľov, ktorých porušenie namietajú, a znenie petitu ich ústavnej sťažnosti, za súčasného rešpektovania princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy) vo vzťahu ku všeobecnému súdu, je v danej fáze konania ingerencia ústavného súdu vylúčená.

28. Pretože v súčasnom štádiu konania nebolo v jeho priebehu možné identifikovať neodôvodnené prietahy zo strany súdu, ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa:

29. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané porušenie označených hmotných práv, z obsahu ústavnej sťažnosti, v rámci ktorej sťažovateľa predložili citáciu jednotlivých ustanovení relevantnej právnej úpravy a opakovali tvrdenie, že sťažovateľovi 1 ako otcovi maloletých detí je znemožnený styk s jeho dcérami, je zrejmé, že tieto nepochybne namietajú v súvislosti s nečinnosťou a neefektívnym postupom okresného súdu v napadnutom konaní. V okolnostiach danej veci ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade vplyv dĺžky napadnutého konania nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, ktorá by mala za následok zásah do samotnej podstaty označených hmotných práv sťažovateľov, a tak umožnila ústavnému súdu prijať záver o ich porušení. Preto bola ústavná sťažnosť sťažovateľov aj v tejto časti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

30. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov uvedených v petite ich ústavnej sťažnosti.

31. V závere ústavný súd dáva do pozornosti, že úloha poručenského súdu má byť v danej situácii proaktívna – musí hľadať funkčné a dlhodobé udržateľné usporiadanie, ktoré maloletým deťom zabezpečí kontakt s oboma rodičmi v miere zodpovedajúcej ich potrebám a právam, čo si pochopiteľne, v prípadoch, keď komunikácia rodičov je narušená a títo nie sú schopní konštruktívneho dialógu, vyžaduje určitý čas, ktorý i sťažovatelia (osobitne sťažovateľ 1) by mali akceptovať.

32. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania indikoval vznik prietahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľom, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložili ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu